

NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O BESPLATNOJ PRAVNOJ POMOĆI

I. OPĆE ODREDBE

Sadržaj Zakona

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuje svrha, korisnici i vrste besplatne pravne pomoći (u daljnjem tekstu: pravna pomoć), pružatelji pravne pomoći, uvjeti, postupak za ostvarivanje pravne pomoći, prekogranično ostvarivanje pravne pomoći, financiranje pravne pomoći i nadzor nad provedbom ovoga Zakona.

Članak 2.

Ovaj Zakon sadrži odredbe koje su u skladu s propisima Europske unije:

- Direktiva 2003/8/EZ o poboljšanju pristupa sudu u prekograničnim sporovima uspostavljanjem minimalnih zajedničkih pravila, koja se odnose na pravnu pomoć u takvim sporovima.

Svrha pravne pomoći

Članak 3.

Svrha pravne pomoći u smislu ovoga Zakona je građanima Republike Hrvatske i drugim osobama u skladu s odredbama ovoga Zakona osigurati pristup sudu i drugim javnopravnim tijelima u Republici Hrvatskoj pod jednakim uvjetima.

Značenje pojedinih izraza

Članak 4.

U smislu ovoga Zakona pojedini izrazi imaju sljedeća značenja:

1. *Članovi kućanstva* su bračni ili izvanbračni drug, djeca i ostali srodnici u pravoj i pobočnoj liniji, srodnici po tazbini i druge osobe neovisno o stupnju i vrsti srodstva, a koje žive u istom stambenom prostoru s podnositeljem zahtjeva za pravnu pomoć, zajednički snose troškove i zadovoljavaju potrebe zajedničkog života. Članom kućanstva smatra se i dijete koje ne živi u istom stambenom prostoru s podnositeljem zahtjeva, a nalazi se na redovitom školovanju, do kraja propisanog redovitog školovanja, a najkasnije do navršene 26. godine života.

2. *Imovina* podnositelja zahtjeva su sve pokretnine, nekretnine, imovinska prava, iznos gotovine u domaćoj i stranoj valuti, štednja odnosno novčana sredstva na osobnim računima ili štednim knjižicama, darovi, vrijednosni papiri, dionice, poslovni udjeli i ostala imovina u tuzemstvu i u inozemstvu podnositelja zahtjeva i članova njegovog kućanstva.

3. *Imovno stanje* podnositelja zahtjeva su ukupni prihodi i imovina podnositelja zahtjeva i članova njegovog kućanstva.

4. *Javnopravno tijelo* je tijelo državne uprave i druga državna tijela, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravne osobe s javnim ovlastima, koje u okviru djelokruga utvrđenog na temelju zakona postupaju i rješavaju u upravnim stvarima.

5. *Korisnik pravne pomoći* je fizička osoba koja koristi ovim Zakonom propisanu vrstu pravne pomoći.

6. *Neopravdano korištena pravna pomoć* je pravna pomoć odobrena ili ostvarena na temelju neistinitih podataka ili prikrivanja činjenica, odnosno ostvarena promjenom podataka u rješenju o odobravanju pravne pomoći.

7. *Opća pravna informacija* je oblik primarne pravne pomoći koji sadrži opću i načelnu uputu o pravnom uređenju pojedinog područja.

8. *Oslobođenje od plaćanja troškova sudskog postupka* obuhvaća oslobođenje od polaganja predujma za troškove svjedoka, vještaka, uviđaja, oglasa i drugih potrebnih troškova u skladu s pravilima postupka.

9. *Ovlaštena udruga* je udruga upisana u Registar udruga ovlaštenih za pružanje besplatne pravne pomoći.

10. *Pravni savjet* je cjelovita uputa o načinu i mogućnostima rješavanja ostvarenja i /ili zaštite određenog prava korisnika.

11. *Pružatelj pravne pomoći* je ured, ovlaštena udruga, visoko učilište i odvjetnik koji u skladu s ovim Zakonom pružaju pravnu pomoć.

12. *Sastavljanje podnesaka u postupcima* je izrada podnesaka kojima se postupak pokreće ili se podnosi u pojedinoj fazi postupka.

13. *Ukupni prihod* je ukupni iznos dohotka i drugih primitaka koji se ne smatraju dohotkom, na koje se ne plaća porez na dohodak, kao i ostali neoporezivi primici, podnositelja zahtjeva i članova njegovog kućanstva, ostvaren u tuzemstvu i u inozemstvu sukladno propisima o oporezivanju dohotka, a umanjen za iznos uplaćenog poreza i prireza.

14. *Ured* je ured državne uprave u županiji i ured Grada Zagreba. Nadležni ured je ured na području čije teritorijalne nadležnosti podnositelj zahtjeva ima prebivalište ili boravište. Kada se radi o hrvatskim državljanima koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj i strancima, nadležni ured je onaj ured na području čije teritorijalne nadležnosti je sjedište suda ili upravnog tijela, odnosno pravne osobe s javnim ovlastima pred kojima podnositelj zahtjeva pokreće postupak.

15. *Visoko učilište* je visoko učilište koje izvodi sveučilišni studij u znanstvenom području prava i putem pravnih klinika, u skladu sa svojim općim aktima, pruža primarnu pravnu pomoć.

Korisnici pravne pomoći

Članak 5.

Korisnici pravne pomoći u smislu ovoga Zakona su:

- hrvatski državljani,
- državljani države članice Europske unije,
- dijete koje nema hrvatsko državljanstvo i zatečeno je u Republici Hrvatskoj bez pratnje odrasle osobe odgovorne prema zakonu,
- stranci na privremenom boravku pod uvjetom uzajamnosti i stranci na stalnom boravku,
- stranci pod supsidijarnom zaštitom i stranci pod privremenom zaštitom,
- stranci koji nezakonito borave i stranci na kratkotrajnom boravku u postupcima donošenja rješenja o protjerivanju ili napuštanju Republike Hrvatske,
- tražitelji azila u postupcima u kojima im pravna pomoć nije osigurana posebnim zakonom i azilanti.

Ostvarenje pružanja pravne pomoći

Članak 6.

(1) Pružatelji pravne pomoći dužni su čuvati kao tajnu sve podatke koje su doznali od korisnika.

(2) Pružatelji pravne pomoći ne smiju odbiti pružiti pravnu pomoć, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

(3) Odvjetnik može odbiti pružiti pravnu pomoć odobrenu u skladu s odredbama ovoga Zakona:

- a) ako je on ili koji drugi odvjetnik koji je radio ili radi u istom uredu u istoj stvari ili stvari koja je s njome pravno povezana zastupao protivnu stranku ili obje stranke, dao im pravni savjet ili od njih primio uputu,
- b) ako je u istoj stvari ili stvari koja je s njome pravno povezana radio kao odvjetnički vježbenik kod odvjetnika koji je zastupao protivnu stranku,
- c) ako je u istoj stvari ili stvari koja je s njome pravno povezana radio kao sudac, državni odvjetnik ili kao službena osoba u upravnom ili drugom postupku,
- d) ako mu je Hrvatska odvjetnička komora odobrila pružanje specijalizirane pravne pomoći, a riječ je o predmetu koji ne pripada njegovoj priznatoj specijalnosti.

(4) Korisnik pravne pomoći može o odbijanju pružanja pravne pomoći pisanim putem obavijestiti ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa (u daljnjem tekstu: Ministarstvo). Ako je pravnu pomoć odbio pružiti odvjetnik, Ministarstvo će o tome bez odgode izvijestiti Hrvatsku odvjetničku komoru.

(5) Neosnovano odbijanje pružanja pravne pomoći smatrat će se u smislu ovoga Zakona nesavjesnim pružanjem pravne pomoći.

(6) Pružatelji pravne pomoći mogu pružati pravnu pomoć i osobama koje nisu korisnici pravne pomoći prema odredbama ovoga Zakona, ali izvan sredstava odobrenih na temelju projekta i bez prava na naknadu.

Vrste pravne pomoći

Članak 7.

Vrste pravne pomoći su primarna pravna pomoć i sekundarna pravna pomoć.

II. PRIMARNA PRAVNA POMOĆ

Oblici primarne pravne pomoći

Članak 8.

Primarna pravna pomoć obuhvaća:

- a) opću pravnu informaciju,
- b) pravni savjet,
- c) sastavljanje podnesaka pred javnopravnim tijelima,
- d) zastupanje u postupcima pred javnopravnim tijelima,
- e) pravnu pomoć u izvansudskom mirnom rješenju spora.

Pretpostavke za ostvarivanje primarne pravne pomoći

Članak 9.

Primarna pravna pomoć može se pružiti u svakoj pravnoj stvari:

- a) ako podnositelj zahtjeva sam ne raspolaže dovoljnim znanjem i sposobnošću da svoje pravo ostvari, i
- b) ako su materijalne prilike podnositelja zahtjeva takve da bi plaćanje stručne pravne pomoći moglo ugroziti uzdržavanje podnositelja zahtjeva i članova kućanstva.

Pružatelji i postupak za ostvarivanje primarne pravne pomoći

Članak 10.

(1) Primarnu pravnu pomoć pružaju uredi, ovlaštene udruge i visoka učilišta.

(2) Uredi su ovlaštene u okviru primarne pravne pomoći davati opće pravne informacije, pravne savjete i sastavljati podneske.

(3) Postupak za odobravanje primarne pravne pomoći pokreće se podnošenjem zahtjeva pružatelju primarne pravne pomoći.

- (4) Zahtjev se podnosi na propisanom obrascu.
- (5) Ministar nadležan za poslove pravosuđa (u daljnjem tekstu: Ministar) pravilnikom će propisati sadržaj i oblik zahtjeva.
- (6) Primarna pravna pomoć pruža se bez donošenja posebnog rješenja.

III. SEKUNDARNA PRAVNA POMOĆ

Oblici sekundarne pravne pomoći

Članak 11.

- (1) Sekundarna pravna pomoć obuhvaća:
- a) pravni savjet,
  - b) sastavljanje podnesaka u postupku zaštite prava radnika pred poslodavcem,
  - c) sastavljanje podnesaka u sudskim postupcima,
  - d) zastupanje u sudskim postupcima,
  - e) pravnu pomoć u mirnom rješenju spora.
- (2) Sekundarna pravna pomoć obuhvaća i
- a) oslobođenje od plaćanja troškova sudskog postupka,
  - b) oslobođenje od plaćanja sudskih pristojbi.

Pretpostavke za ostvarivanje sekundarne pravne pomoći

Članak 12.

- (1) Sekundarna pravna pomoć iz članka 11. stavka 1. ovog Zakona može se odobriti:
- a) ako se radi o složenijem postupku određene vrste, sukladno odredbi stavka 2. ovog članka,
  - b) ako se podnositelj zahtjeva nema sposobnosti sam zastupati,
  - c) ako su materijalne prilike podnositelja zahtjeva takve da bi plaćanje potrebne stručne pravne pomoći moglo ugroziti održavanje podnositelja zahtjeva i članova kućanstva, u skladu s posebnim pretpostavkama određenim u članku 13. ovoga Zakona,
  - d) ako se ne radi o obijesnom parničanju,
  - e) ako u posljednjih šest mjeseci od dana podnošenja zahtjeva nije odbijen zahtjev podnositelja zbog davanja netočnih podataka,
  - f) ako podnositelju zahtjeva nije za isti zahtjev odobrena pravna pomoć na temelju posebnih propisa.
- (2) S obzirom na vrstu postupka, sekundarna pravna pomoć iz članka 11. stavka 1. ovog Zakona može se odobriti u sljedećim postupcima:
- a) u svezi sa stvarnim pravima, osim zemljišnoknjižnih postupaka,
  - b) iz radnih odnosa,
  - c) iz obiteljskih odnosa,

d) ovršnim postupcima i postupcima osiguranja kada je riječ o prisilnom ostvarenju ili osiguranje tražbine koja proizlazi iz postupka za koji se prema odredbama ovoga Zakona može odobriti pravna pomoć,

e) mirnog rješenja spora,

f) iznimno, u svim ostalim građanskim i upravnim sudskim postupcima kada takva potreba proizlazi iz konkretnih životnih okolnosti podnositelja zahtjeva i članova kućanstva, a u skladu s temeljnom svrhom ovoga Zakona.

(3) Oslobođenje od plaćanja troškova sudskog postupka može se odobriti u postupcima iz stavka 2. ovog članka, ako su materijalne prilike podnositelja zahtjeva takve da bi plaćanje predujma troška postupka moglo ugroziti uzdržavanje podnositelja zahtjeva i članova kućanstva, u skladu s posebnim pretpostavkama određenim u članku 13. ovoga Zakona.

(4) Oslobođenje od plaćanja sudskih pristojbi može se odobriti u svim sudskim postupcima ako su materijalne prilike podnositelja zahtjeva takve da bi plaćanje sudskih pristojbi moglo ugroziti uzdržavanje podnositelja zahtjeva i članova kućanstva, u skladu s posebnim pretpostavkama određenim u članku 13. ovoga Zakona. Pri donošenju odluke osobito će se voditi računa o visini sudskih pristojbi u postupku u kojem se traži oslobođenje.

(5) Smatrat će se da se radi o obijesnom parničanju u slučaju kada su očekivanja podnositelja zahtjeva očito nerazmjerna sa stvarnom situacijom te ako je razvidno da podnositelj zahtjeva zlorabi mogućnost podnošenja zahtjeva za pravnu pomoć te ako su očekivanja podnositelja zahtjeva u očitoj suprotnosti s konačnim ishodom u sličnim predmetima ili su očekivanja podnositelja zahtjeva u suprotnosti s principima poštenja i morala.

Imovno stanje podnositelja zahtjeva

Članak 13.

(1) Sekundarna pravna pomoć odobrit će se podnositelju zahtjeva:

a) ako ukupni prihodi mjesečno ne prelaze po članu kućanstva iznos najniže osnovice za obračun i plaćanje doprinosa za obvezna osiguranja na dan podnošenja zahtjeva, prema Zakonu o doprinosima za obvezna osiguranja, i

b) ako podnositelj zahtjeva i članovi kućanstva nemaju u vlasništvu imovinu čija vrijednost ne prelazi iznos od 60 najnižih mjesečnih osnovica za obračun i plaćanje doprinosa za obvezna osiguranja.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, pravna pomoć odobrit će se iako nisu ispunjene pretpostavke za odobrenje pravne pomoći ako podnositelj zahtjeva iz objektivnih razloga ne može raspolagati ukupnim приходima i imovinom, a dijelom kojim može raspolagati ne prelazi iznose iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Objektivnim razlozima smatrat će se osobito postojanje izvanrednih troškova liječenja podnositelja zahtjeva ili članova kućanstva koji nisu obuhvaćeni zdravstvenim osiguranjem, troškova obrazovanja za djecu s teškoćama u razvoju i ostalih troškova nastalih kao posljedica više sile (požar, potres, poplava i slično).

(4) Pri odobravanju pravne pomoći, imovno stanje podnositelja zahtjeva utvrđuje se za dvanaest mjeseci prije početka mjeseca u kojem se zahtjev podnosi.

(5) Ukupni prihodi podnositelja zahtjeva i članova njegovog kućanstva, koji su ostvareni u razdoblju od dvanaest mjeseci prije početka mjeseca u kojem se zahtjev podnosi, uzet će se u obračun u razmjernim dijelovima (1/12).

Članak 14.

(1) Sekundarna pravna pomoć odobrit će se bez utvrđivanja imovnog stanja ako je podnositelj zahtjeva:

- a) dijete u postupku radi ostvarivanja prava na uzdržavanje djeteta,
- b) žrtva kaznenog djela nasilja u postupku radi ostvarivanja prava na naknadu štete koja je počinjenjem kaznenog djela prouzročena,
- c) osoba koja je korisnik prava na uzdržavanje u skladu s posebnim propisima kojima je uređeno ostvarivanje prava iz sustava socijalne skrbi, ili
- d) osoba kojoj je korisnik prava na opskrbninu prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji i Zakonu o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata.

(2) Pri utvrđivanju imovnog stanja ne uzima se u obzir:

- imovno stanje počinitelja nasilja u obitelji ako je podnositelj zahtjeva žrtva toga nasilja,
- imovno stanje članova kućanstva koji sudjeluju u postupku kao protivnici podnositelja zahtjeva ili je njihov interes u suprotnosti s interesom podnositelja zahtjeva,
- nekretnina u kojoj živi podnositelj zahtjeva, ako je u njegovom vlasništvu ili u vlasništvu članova njegovog kućanstva, u dijelu nužnom za zadovoljavanje osnovnih životnih potreba podnositelja zahtjeva i članova njegovog kućanstva,
- nekretnina za obavljanje poslovne djelatnosti, u dijelu nužnom za osiguranje minimalnih uvjeta za uzdržavanje podnositelja zahtjeva i članova njegovog kućanstva,
- predmeti izuzeti od ovrhe na temelju općeg propisa kojim se uređuje ovršni postupak i postupak osiguranja,
- potpore zbog zbrinjavanja ratnih invalida i članova obitelji smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja iz Domovinskoga rata,
- doplatak za djecu i novčani primici za opremu novorođenog djeteta,
- potpore zbog uništenja i oštećenja imovine zbog elementarnih nepogoda,
- potpore zbog uništenja i oštećenja imovine zbog ratnih događaja,
- potpore za slučaj smrti radnika, do visine utvrđene prema poreznom propisu,
- potpore u slučaju smrti člana kućanstva radnika, do visine utvrđene prema poreznom propisu,
- potpore zbog neprekidnog bolovanja radnika, u skladu s poreznim propisom.

Pružatelji i postupak za ostvarivanje sekundarne pravne pomoći

Članak 15.

(1) Sekundarnu pravnu pomoć iz članka 11. stavka 2. ovoga Zakona pružaju odvjetnici.

(2) Postupak za odobravanje sekundarne pravne pomoći pokreće se podnošenjem zahtjeva nadležnom uredu neposredno, putem davatelja poštanskih usluga ili elektroničkim putem.

(3) Zahtjev se podnosi na propisanom obrascu, u kojem će podnositelj zahtjeva potvrditi da su podaci koje je dao točni i potpuni.

(4) Uz zahtjev se prilaže:

- potvrda o visini dohotka podnositelja zahtjeva i članova njegovog kućanstva,
- pisana izričita suglasnost podnositelja zahtjeva o dopuštenju uvida u sve podatke o imovini i dohotku,
- pisana izričita suglasnost članova kućanstva o dopuštenju uvida u sve podatke o imovini i dohotku, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno,
- potvrda nadležnog tijela o statusu azilanta, stranca pod supsidijarnom zaštitom, stranca pod privremenom zaštitom ili žrtve trgovanja ljudima.

(5) Za davanje neistinitih ili nepotpunih podataka u zahtjevu podnositelj zahtjeva odgovara kao za lažan iskaz u postupku pred sudom.

(6) Ako ured utvrdi da je podnositelj zahtjeva naveo neistinite ili nepotpune podatke odbit će njegov zahtjev.

(7) Ministar će pravilnikom propisati sadržaj i oblik zahtjeva, izjave o imovnom stanju, suglasnosti o uvidu u podatke o imovini i popis isprava kojima se utvrđuje visina dohotka u tekućoj godini.

(8) Za podnošenje zahtjeva ne plaćaju se upravne pristojbe.

Članak 16.

(1) O zahtjevu ured odlučuje rješenjem.

(2) Ako bi podnositelj zahtjeva izgubio pravo na poduzimanje radnje za koju je podnio zahtjev, ured je dužan odlučiti o zahtjevu odmah, a u drugim slučajevima najkasnije u roku od osam dana od dana podnošenja urednog zahtjeva.

(3) Podnositelj zahtjeva, odnosno korisnik pravne pomoći može protiv rješenja ureda izjaviti žalbu u roku od 15 dana od dana dostave rješenja, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

(4) Žalba protiv dijela rješenja kojim nije odobrena pravna pomoć u punom opsegu ne odgađa korištenje rješenja o odobravanju pravne pomoći u odobrenom opsegu.

(5) O žalbi odlučuje Ministarstvo najkasnije u roku od osam dana od dana primitka uredne žalbe.

(6) Protiv rješenja Ministarstva može se pokrenuti upravni spor.

(7) U postupcima ostvarivanja pravne pomoći na odgovarajući način se primjenjuju odredbe Zakona o općem upravnom postupku.

Članak 17.

(1) Pravne osobe i tijela u čijoj nadležnosti je vođenje registara, odnosno upisnika o stvarima i pravima koji čine imovinu podnositelja zahtjeva i članova njegovog kućanstva, dužni su u roku od tri dana, na zahtjev nadležnog ureda, dostaviti dostupne im podatke o imovini podnositelja zahtjeva i članova njegovog kućanstva.

(2) Financijska agencija dužna je, bez odgode, na zahtjev nadležnog ureda dostaviti sve podatke o otvorenim računima u banci za sve transakcijske račune te o postojanju novčanih sredstava podnositelja zahtjeva i članova njegovog kućanstva, koji se odnose na novčani polog po viđenju i ulog na štednju po viđenju, oročena novčana sredstva, stambeni štedni ulog i depozit u kreditnoj uniji.

(3) U skladu s odredbama posebnih propisa, a na temelju prethodne pisane izričite suglasnosti podnositelja zahtjeva i članova njegovog kućanstva, Središnje klirinško depozitarno društvo dužno je u roku od tri dana, na zahtjev nadležnog ureda, dostaviti podatke o vrijednosnicama.

(4) U skladu s odredbama posebnih propisa kojima je uređena obveza čuvanja bankovne tajne, a na temelju prethodne pisane izričite suglasnosti podnositelja zahtjeva i članova njegovog kućanstva, kreditna institucija dužna je u roku od tri dana, na zahtjev nadležnog ureda, dostaviti tražene podatke.

Opseg pružanja sekundarne pravne pomoći

Članak 18.

(1) Odobravanje pravne pomoći odnosi se na potpuno ili djelomično osiguravanje plaćanja troškova pravne pomoći.

(2) Odobrena pravna pomoć može biti ograničena samo iz razloga koji su propisani ovim Zakonom.

(3) Pravna pomoć odobrava se u punom opsegu:

a) ako podnositelj zahtjeva ostvaruje prava iz sustava socijalne skrbi i druge oblike pomoći, odnosno pravo na opskrbninu prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji,

b) ako ukupni dohodak i ukupni primici korisnika i članova njegovog kućanstva iznose 50% ili manje po članu kućanstva mjesečnog iznosa najniže osnovice za obračun i plaćanje doprinosa za obvezna osiguranja, prema Zakonu o doprinosima za obvezna osiguranja.

(4) Svako povećanje iznosa iz stavka 3. točke b) ovoga članka za svakih sljedećih 10% ima za posljedicu smanjenje opsega pravne pomoći za 10%, ali ne ispod 50% utvrđenog iznosa naknade za pravnu pomoć.

(5) Kada je pravna pomoć odobrena u smanjenom opsegu, razliku do punog iznosa nagrade i naknade troškova za rad odvjetnika nadoknađuje korisnik u preostalom razmjeru prema vrijednosti poduzete radnje utvrđene Tarifom o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika.

(6) Oslobođenje od plaćanja sudskih pristojbi djeluje od dana kada je uredu podnesen zahtjev za odobravanje pravne pomoći i važi za sve podneske i radnje za koje na nastala obveza

plaćanja sudskih pristojbi toga dana ili kasnije.

Rješenje o odobravanju pravne pomoći

Članak 19.

(1) Rješenje o odobravanju pravne pomoći obuhvaća pravo na korištenje pojedinih ili svih oblika sekundarne pravne pomoći za postupak određene vrste i stupnja koji ne obuhvaća postupke po izvanrednim pravnim lijekovima za koje se mora zatražiti novo rješenje o odobravanju pravne pomoći.

(2) Rješenje o odobravanju pravne pomoći donosi se na propisanom obrascu, čiji je sastavni dio obavijest o primitku rješenja o odobravanju pravne pomoći.

(3) Ministar će pravilnikom propisati oblik i sadržaj rješenja iz stavka 2. ovoga članka.

Članak 20.

(1) Korisnik pravne pomoći dužan je rješenje o odobravanju pravne pomoći bez odgode dostaviti odvjetniku određenom rješenjem.

(2) Odvjetnik je dužan popuniti obrazac obavijesti iz članka 19. stavka 2. ovoga Zakona i dostaviti nadležnom uredu najkasnije u roku od osam dana od dana primitka rješenja o odobravanju pravne pomoći.

(3) Na međusobne odnose između korisnika sekundarne pravne pomoći i odvjetnika kao pružatelja sekundarne pravne pomoći te na prava i obveze korisnika pravne pomoći kao stranke u postupku i odvjetnika koji pruža pravnu pomoć kao punomoćnika u postupku primjenjuju se odredbe posebnih propisa kojima se uređuje odvjetnička služba te drugih postupovnih propisa, ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

Članak 21.

(1) Podnositelj zahtjeva dužan je u podnesku, odnosno prilikom poduzimanja druge radnje u postupku pred sudom obavijestiti sud o podnesenom zahtjevu za oslobođenje od plaćanja sudskih pristojbi te dostaviti sudu rješenje kojim je oslobođen od plaćanja sudskih pristojbi bez odgode, a najkasnije u roku od mjesec dana od dana podnošenja podneska, odnosno poduzimanja druge radnje u postupku pred sudom.

(2) Ako je podnositelj zahtjeva izjavio žalbu protiv rješenja kojim je odlučeno u njezinom zahtjevu za oslobođenje od plaćanja sudskih pristojbi dužan je unutar roka iz stavka 1. ovoga članka o tome obavijestiti sud. U tom slučaju podnositelj zahtjeva dužan je sudu dostaviti rješenje o žalbi u roku od dva mjeseca od isteka roka iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Ako podnositelj zahtjeva ne postupi u skladu s odredbama stavka 1. i 2. ovoga članka sud će provesti postupak radi naplate neplaćene sudske pristojbe prema odredbama zakona koji uređuje plaćanje sudskih pristojbi.

Članak 22.

(1) Ako nakon odobravanja pravne pomoći dođe do promjene u imovnom stanju korisnika koja bi, da je postojala u trenutku podnošenja zahtjeva, dovela do odbijanja zahtjeva ili odobravanja zahtjeva u manjem opsegu, donijet će se rješenje o prestanku pravne pomoći, odnosno izmijeniti rješenje o odobravanju pravne pomoći tako da se utvrdi manji opseg pravne pomoći.

(2) Ako se tijekom korištenja pravne pomoći utvrdi da je korisnik dao netočne podatke o svom imovnom stanju, primijenit će se odredbe koje se odnose na neopravdano korištenje pravne pomoći.

(3) Ako su podnositelj zahtjeva ili članovi njegovog kućanstva unutar 12 mjeseci koji prethode podnošenju zahtjeva raspolagali bez naknade imovinom na taj način da su radi toga raspolaganja ostvareni uvjeti za odobravanje pravne pomoći prema odredbama ovoga Zakona, primijenit će se odredbe ovoga Zakona koje se odnose na neopravdano korištenje pravne pomoći.

Članak 23.

(1) Korisnik pravne pomoći dužan je izvijestiti ured o postojanju okolnosti, nastalih do konačnog obračuna troškova, koje su od utjecaja na pravo na ostvarivanje i opseg pravne pomoći, u roku od osam dana od dana kada je za njih saznao.

(2) Ako korisnik pravne pomoći ne postupi prema odredbi stavka 1. ovoga članka, a ured utvrdi postojanje tih okolnosti, primijenit će se odredbe ovoga Zakona koje se odnose na neopravdano korištenu pravnu pomoć.

Članak 24.

(1) Ured će po službenoj dužnosti preispitati pravo na pravnu pomoć kad sazna za postojanje novih okolnosti koje mogu utjecati na odobravanje ili opseg odobrene pravne pomoći.

(2) Na temelju novih okolnosti i činjenica ured će donijeti rješenje.

Uvjeti i postupak povrata plaćenih troškova pravne pomoći

Članak 25.

(1) Kada korisnik pravne pomoći, kojeg je kao stranku u postupku zastupao odvjetnik kao pružatelj sekundarne pravne pomoći, uspije u sporu, ima pravo na naknadu troškova postupka s osnove nagrade i naknade stvarnih izdataka za rad odvjetnika kao punomoćniku u postupku, u skladu s mjerodavnim postupovnim propisima, kao da ga je zastupao odvjetnik koji nije pružatelj sekundarne pravne pomoći.

(2) Korisnik i odvjetnik kao pružatelj sekundarne pravne pomoći u njegovo ime dužni su tražiti naknadu ovih troškova za radnje i do visine koja pokriva plaćene troškove pravne pomoći. Postupanje suprotno ovoj obvezi, kada je takvo pravo korisnika izvjesno, smatrat će se neopravdanim korištenjem, odnosno nesavjesnim pružanjem pravne pomoći.

(3) Sud je dužan bez odgode, a najkasnije u roku od 15 dana od dana ovršnosti, dostaviti uredu pravomoćnu i ovršnu odluku kojom se završava postupak u kojem je sudjelovala stranaka kojoj je odobrena pravna pomoć, te odluke kojima se prihvaća zahtjev korisnika pravne pomoći za naknadu troškova postupka.

Članak 26.

(1) Korisnik pravne pomoći dužan je troškove pravne pomoći isplaćene prema obračunu troškova vratiti u državni proračun:

- kada mu je u postupku odmjeren naknada troškova postupka po pružatelju odvjetniku, u skladu s mjerodavnim postupovnim propisima, za radnje u postupku za koje je bila pružena pravna pomoć,
- ako je u postupku u kojem je pružena pravna pomoć sudskom odlukom ili nagodbom povećano imovno stanje podnositelja zahtjeva u opsegu na temelju kojeg ne bi ispunjavao uvjete za odobravanje prava na pravnu pomoć

(2) Obveza korisnika pravne pomoći iz stavka 1. ovoga članka dopijeva u roku od 6 mjeseci od dana ovršnosti odluke kojom mu je dosuđen, odnosno pripao dohodak, imovina ili primitak.

(3) Korisnik pravne pomoći dužan je u roku od osam dana od dana dospijeca ispuniti svoju obvezu bez posebnog poziva. Ako korisnik pravne pomoći ne ispuni svoju obvezu u propisanom roku, ured će po službenoj dužnosti donijeti rješenje kojim će mu naložiti ispunjenje obveze plaćanja u određenom roku.

(4) Rješenje iz stavka 3. ovoga članka sadržava nalog korisniku da utvrđeni iznos obveze u određenom roku, koji ne može biti kraći od 8 dana, uplati na jedinstveni račun državnog proračuna Republike Hrvatske, kao i nalog Financijskoj agenciji za provedbu ovrhe na novčanim sredstvima korisnika sa svih njegovih računa i oročenih novčanih sredstava prema posebnim propisima koji uređuju provedbu ovrhe na novčanim sredstvima u slučaju da korisnik ne plati dužni iznos utvrđene obveze.

(5) Kada korisnik ne plati dužni iznos utvrđene obveze u roku određenom rješenjem, ured će nakon izvršnosti rješenja iz stavka 3. ovoga članka na to rješenje staviti potvrdu o izvršnosti te ga dostaviti Financijskoj agenciji radi provedbe ovrhe na novčanim sredstvima korisnika u skladu s odredbama posebnih propisa koji uređuju provedbu ovrhe na novčanim sredstvima. Navedeno rješenje osnova je za plaćanje u smislu posebnih propisa koji uređuju provedbu ovrhe na novčanim sredstvima.

(6) Ako Financijska agencija u roku od godine dana od dana prijama rješenja iz stavka 3. ovoga članka ne provede ovrhu na novčanim sredstvima korisnika u skladu s odredbama zakona koji uređuje provedbu ovrhe na novčanim sredstvima u cjelokupnom iznosu utvrđene obveze, dostavit će rješenje iz stavka 3. ovoga članka nadležnoj ispostavi Područnog ureda

Porezne uprave prema prebivalištu, odnosno sjedištu korisnika radi prisilne naplate izrečene novčane kazne prema propisima o prisilnoj naplati poreza.

(7) Ako korisnik nema prebivalište na području Republike Hrvatske, Financijska agencija će dostaviti rješenje iz stavka 3. ovoga članka ispostavi Područnog ureda Porezne uprave prema sjedištu ureda koji je donio rješenje iz stavka 3. ovoga članka.

(8) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, ako postoje opravdane okolnosti, posebice ako ovrha odluke po kojoj korisniku pripada naknada troškova postupka, dohodak, imovina ili primitak nije uspješna, ured može odgoditi dospijeće obveze povrata plaćenih troškova pravne pomoći. Korisnik je dužan odgovarajućim ispravama dokazati postojanje opravdanih okolnosti. Ako odgoda potraje ukupno tri godine od protoka roka iz stavka 2. ovoga članka, nastupa zastara obveze povrata isplaćene pravne pomoći.

Članak 27.

(1) Ako odvjetnik kao pružatelj sekundarne pravne pomoći primi dosuđene troškove postupka od protivne stranke prije isplate troškova pravne pomoći, dužan je o tome bez odgađanja obavijestiti nadležni ured. U tom slučaju Ministarstvo nije dužno isplatiti troškove pravne pomoći.

(2) Ako odvjetnik kao pružatelj sekundarne pravne pomoći primi dosuđene troškove postupka od protivne stranke nakon isplate troškova pravne pomoći, dužan je troškove pravne pomoći isplaćene prema obračunu troškova vratiti u državni proračun u roku od osam dana od dana primitka dosuđenih troškova. U tom slučaju primjenjuju se na odgovarajući način odredbe članka 26. stavka 3., 4., 5. i 6. ovoga Zakona.

(3) U slučajevima iz stavka 1. i 2. ovoga članka ne postoji obveza korisnika iz članka 26. stavka 1. ovoga Zakona.

Neopravdano korištena pravna pomoć

Članak 28.

(1) Korisnik pravne pomoći dužan je nadoknaditi troškove neopravdano korištene pravne pomoći i zatezne kamate. Zatezne kamate računaju se od dana od kojeg je korisnik pravne pomoći bio dužan izvijestiti ured o nastalim promjenama. Ovako vraćena sredstva su prihod državnoga proračuna.

(2) Način i vrijeme vraćanja naknade za neopravdano korištenu pravnu pomoć odredit će ured rješenjem kojim utvrđuje da je korisnik neopravdano primio pravnu pomoć.

(3) Ured može na prijedlog korisnika sklopiti nagodbu o načinu vraćanja naknade za troškove neopravdano korištene pravne pomoći, kad za to postoje razlozi utemeljeni na materijalnim prilikama korisnika. Sklopljena nagodba predstavlja ovršnu ispravu.

(4) Ako nagodba nije zaključena ili korisnik propusti dobrovoljno vratiti iznos u roku određenom rješenjem, ured će iznos obveze prisilno naplatiti odgovarajućom primjenom odredaba članka 26. stavka 3. do 7. ovoga Zakona.

IV. POSEBNE ODREDBE O ODOBRAVANJU PRAVNE POMOĆI U PREKOGRANIČNIM SPOROVIMA

Članak 29.

(1) Prekogranični spor u smislu ovoga Zakona je spor u kojem stranka koja traži pravnu pomoć ima prebivalište ili uobičajeno boravište u državi članici Europske unije, a koja nije država članica u kojoj postupa sud, odnosno u kojoj treba izvršiti sudsku odluku.

(2) Pravna pomoć u prekograničnim sporovima odobrava se u građanskim i trgovačkim stvarima te u postupcima mirenja, izvansudske nagodbe, izvršenju javnih isprava i pravnom savjetovanju u tim postupcima. Prekograničnim sporovima ne smatraju se postupci vezani uz poreze te carinski i upravni postupci.

(3) Postojanje prekograničnog spora utvrđuje se prema vremenu podnošenja zahtjeva.

(4) Odredbe o prekograničnom sporu neće se primjenjivati u odnosu na Kraljevinu Dansku.

Članak 30.

(1) Tražiteljima pravne pomoći u prekograničnim sporovima odobrit će se pravna pomoć ako ispunjavaju kriterije utvrđene ovim Zakonom.

(2) Iznimno, pravna pomoć može se odobriti i kada tražitelj ne ispunjava kriterije za odobravanje pravne pomoći utvrđene ovim Zakonom i ako tražitelj pravne pomoći dokaže da nije sposoban platiti troškove postupka zbog razlike u troškovima života između države članice u kojoj ima prebivalište ili uobičajeno boravište i troškova života u Republici Hrvatskoj.

(3) U postupku odobravanja pravne pomoći u prekograničnim sporovima ne plaćaju se pristojbe.

Članak 31.

(1) Stranka koja ima prebivalište ili uobičajeno boravište u državi članici Europske unije, a traži pravnu pomoć u prekograničnom sporu pred sudom u Republici Hrvatskoj, ostvaruje pravo na pravnu pomoć u skladu s ovim Zakonom. Za utvrđivanje prebivališta ili uobičajenog boravišta mjerodavno je pravo države u kojoj stranka ima prebivalište ili uobičajeno boravište.

(2) Osoba iz stavka 1. ovoga članka ili nadležno tijelo države članice u kojoj podnositelj zahtjeva ima prebivalište ili uobičajeno boravište (tijelo za slanje), zahtjev za pravnu pomoć u Republici Hrvatskoj šalje Ministarstvu (tijelo za primanje).

(3) Obrasci i svi priloženi dokumenti moraju se dostaviti u prijevodu na hrvatski jezik. U protivnom će se zahtjev odbaciti.

(4) Ministarstvo će rješenjem odbiti zahtjev ako se ne radi o prekograničnom sporu u smislu ovoga Zakona te ako je zahtjev podnijela stranka koja nema pravo na pravnu pomoć u prekograničnim sporovima.

(5) Protiv rješenja kojim se zahtjev odbija ili odbacuje žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 32.

(1) Uredno podnesen zahtjev Ministarstvo će proslijediti uredu na odlučivanje. Ured će u roku od 60 dana ispitati zahtjev i donijeti rješenje koje se putem Ministarstva dostavlja stranci.

(2) Ministarstvo će uz rješenje o odobravanju pravne pomoći stranci dostaviti i popis odvjetnika na području nadležnog tijela.

(3) Kada ured donese rješenje o odbijanju zahtjeva stranac može podnijeti žalbu Ministarstvu u roku od 30 dana od dana dostave rješenja.

(4) Ministarstvo je dužno u roku od 30 dana odlučiti o žalbi.

Članak 33.

Pravna pomoć odobrena u državi članici Europske unije u kojoj sud postupa obuhvaća sljedeće troškove, izravno povezane s prekograničnim sporovima:

a) tumačenje,

b) prevođenje dokumentacije koju zahtijeva sud ili nadležno tijelo, a korisnik pravne pomoći je podnosi, jer su potrebni za rješavanje predmeta,

c) putne troškove koje snosi podnositelj zahtjeva, ako sud ili zakon države članice Europske unije zahtijeva osobnu nazočnost osoba zaduženih za predstavljanje slučaja podnositelja zahtjeva pred sudom, a sud odluči da se te osobe ne mogu saslušati na drugi, sudu prihvatljiv, način.

Članak 34.

(1) Stranka koja ima prebivalište ili uobičajeno boravište u Republici Hrvatskoj, a koja traži pravnu pomoć u prekograničnim sporovima pred sudom druge države, članice Europske unije, svoj zahtjev podnosi uredu prema mjestu svog prebivališta ili boravišta.

(2) Ured će zahtjev proslijediti Ministarstvu u roku od 8 dana od primitka zahtjeva.

(3) Ministarstvo će zahtjev i priloženu dokumentaciju prevesti na službeni jezik ili jedan od službenih jezika države članice Europske unije i nadležnoga tijela za primanje, te ga proslijediti nadležnom tijelu države članice Europske unije u kojoj sud postupa ili u kojoj se

zahtjeva izvršenje sudske odluke (tijelo za primanje) u roku od 15 dana po primitku zahtjeva. Ako pravna pomoć ne bude odobrena, podnositelj zahtjeva dužan je nadoknaditi troškove prevođenja.

(4) Ministarstvo će rješenjem odbiti zahtjev ako se ne radi o prekograničnom sporu u smislu ovoga Zakona ili ako je zahtjev podnijela stranka koja nema pravo na pravnu pomoć u prekograničnim sporovima.

(5) Protiv rješenja kojim se zahtjev odbija žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

(6) Neovisno o stavku 1. ovoga članka, osoba iz stavka 1. ovoga Zakona zahtjev može podnijeti neposredno tijelu koji je nadležan za primanje zahtjeva u državi članici Europske unije u kojoj postupa sud ili u kojoj treba izvršiti sudsku odluku.

Članak 35.

Kada podnositelj zahtjeva ima prebivalište ili uobičajeno boravište u Republici Hrvatskoj, pravna pomoć osigurat će se za podmirivanje:

a) troškova povezanih uz pomoć lokalnog odvjetnika ili druge osobe koja je na temelju zakona ovlaštena za pravno savjetovanje, a koji su nastali u državi članici Europske unije u kojoj sud postupa do trenutka primanja zahtjeva za pravnu pomoć, u skladu s odredbama Direktive iz članka 36. ovoga Zakona.

b) prijevoda zahtjeva i potrebne pripadajuće dokumentacije koji se šalju tijelima te države.

Članak 36.

Zahtjev za pravnu pomoć i za slanje zahtjeva za pružanje pravne pomoći iz članaka 47. i 48. ovoga Zakona, podnose se na obrascima propisanim Odlukom Komisije 2004/844/EZ, od 9. studenoga 2004., o utvrđivanju oblika zahtjeva za pravnu pomoć prema Direktivi 2003/8/EZ o poboljšanju pristupa sudu u prekograničnim sporovima uspostavom minimalnih zajedničkih pravila, koja se odnose na pravnu pomoć u takvim sporovima, te Odlukom Komisije 2005/630/EK, od 26. kolovoza 2005., o utvrđivanju obrasca za prijenos zahtjeva za pravnu pomoć prema Direktivi 2003/8/EZ, objavljenima u Službenom listu Europske unije.

V. REGISTAR OVLAŠTENIH UDRUGA

Članak 37.

(1) Registar udruga ovlaštenih za pružanje besplatne pravne pomoći vodi Ministarstvo.

(2) Ministar će pravilnikom propisati oblik, sadržaj i način vođenja Registra.

(3) Zahtjevu za upis u Registar prilažu se:

- rješenje o upisu u Registar udruga Republike Hrvatske;
- statut;

- dokaz o osiguranoj suradnji s osobom koja ima završen diplomski studij prava, položen državni stručni ili pravosudni ispit i najmanje dvije godine radnog staža u struci, odnosno znanstveno zvanje;
- dokaz o uplati osiguranja od odgovornosti za štetu nanесenu stranci pružanjem primarne pravne pomoći u visini od 50% osiguranja propisanog Zakonom o odvjetništvu.

(4) U postupku upisa u Registar, na odgovarajući način primjenjuju se odredbe Zakona o udrugama.

(5) O zahtjevu za upis donosi se rješenje.

(6) Protiv rješenja kojim se odbija zahtjev za upis nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

(7) U slučaju postupanja protivno odredbama ovoga Zakona rješenjem će se izbrisati ovlaštena udruga iz Registra udruga ovlaštenih za pružanje besplatne pravne pomoći. Protiv rješenja o brisanju udruge iz Registra udruga ovlaštenih za pružanje besplatne pravne pomoći ne može se izjaviti žalba, već se može pokrenuti upravni spor.

VI. FINANCIRANJE PRAVNE POMOĆI

Članak 38.

(1) Sredstva za organiziranje i pružanje pravne pomoći osiguravaju se u državnom proračunu. Sredstva za pružanje pravne pomoći mogu se osigurati i iz sredstava lokalne i područne (regionalne) samouprave, te donacija i drugih prihoda u skladu sa zakonom.

(2) Neutrošena sredstva odobrena iz državnog proračuna za pružanje pravne pomoći vraćaju se u državni proračun.

Članak 39.

(1) Sredstva za pružanje pravne pomoći ovlaštenim udrugama i visokim učilištima za rad pravnih klinika odobravaju se na temelju odobrenog projekta.

(2) Natječaj za prihvaćanje projekta raspisuje do kraja siječnja tekuće godine Ministar, u okviru sredstava koja se za tu svrhu osigurana u državnom proračunu.

(3) Projekt mora sadržavati dokumentirane podatke o broju slučajeva pružene pravne pomoći iz prethodne godine, ako je ovlaštena udruga i visoko učilište kroz rad pravnih klinika pružalo pravnu pomoć u toj godini, određenje o pravnom području i vrsti postupaka za koje će se pružati pravna pomoć, određenje o području na kojem će djelovati, uz navođenje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u kojem se namjerava pružati pravnu pomoć, kao i podatke o broju kvalificiranih osoba za pružanje pravne pomoći i njihovom rasporedu na području djelovanja.

(4) Poblize kriterije za vrednovanje projekta i sadržaj dokumentacije, koja se uz projekt prilaže, propisat će pravilnikom Ministar.

(5) Ministarstvo, uz pribavljeno mišljenje Povjerenstva za pravnu pomoć, utvrđuje kriterije za bodovanje projekta radi dodjele financijskih sredstava koja su za tu svrhu osigurana u državnom proračunu.

(6) Ministar odlukom dodjeljuje financijska sredstva radi financiranja projekata ovlaštenih pružatelja primarne pravne pomoći. Prva isplata obavlja se prilikom odobravanja projekta, a daljnje isplate obavljaju se kvartalno.

(7) Sredstva za financiranje projekata dodjeljuju se i opravdavaju uzimajući u obzir materijalne troškove pružatelja primarne pravne pomoći, društvenu korisnost pružene pravne pomoći, područja obuhvaćena pružanjem pravne pomoći, broj korisnika i broj slučajeva pružanja pravne pomoći.

(8) O sredstvima odobrenima za projekt pružanja pravne pomoći ovlaštene udruge i visoka učilišta moraju najkasnije do 31. siječnja podnijeti godišnje izvješće uz koje se obvezno prilaže propisana dokumentacija o utrošku sredstava.

Članak 40.

(1) Iznosi naknade za pružanje sekundarne pravne pomoći određuju se za pojedine oblike pravne pomoći iz članka 11. stavka 1. ovoga Zakona.

(2) Vrijednost iznosa naknade određuje se uredbom Vlade Republike Hrvatske na prijedlog Ministarstva u okviru sredstava osiguranih u državnom proračunu.

(3) Uredba iz stavka 2. ovoga članka donosi se najkasnije u roku od mjesec dana od dana stupanja na snagu zakona o izvršenju državnog proračuna za pojedinu proračunsku godinu.

Članak 41.

(1) Isplata iz proračuna za pružanje sekundarne pravne pomoći isplaćuje se odvjetnicima na temelju obračuna troškova u skladu s rješenjem o odobravanju pravne pomoći.

(2) Ministarstvo daje suglasnost na obračun troškova. Nalog za plaćanje na temelju projekta i obračuna troškova daje Ministarstvo.

(3) Uredi svakog mjeseca dostavljaju Ministarstvu obračun troškova s pripadajućom dokumentacijom.

(4) Ministarstvo dostavlja uredima obavijest o izvršenim uplatama radi zaključivanja obračuna troškova.

(5) Uredi mogu u jednom mjesecu donijeti samo onoliko rješenja o odobravanju pravne pomoći za korištenje sekundarne pravne pomoći čija vrijednost ne prelazi iznos od 90% osiguranih sredstava u tekućem mjesecu. Podnositeljima zahtjeva koji ostvaruju pravo na

pravnu pomoć, a kojima rješenje nije moglo biti doneseno u tekućem mjesecu, rješenje će biti doneseno, s tim da imaju prednost kod donošenja rješenja pred kasnije zaprimljenim zahtjevima.

(6) U okviru mjesečno osiguranih sredstava za sekundarnu pravnu pomoć, 10% sredstava osigurava se za donošenje rješenja o odobravanju pravne pomoći u hitnim slučajevima. Hitnim slučajem smatra se zahtjev u postupku u kojem bi stranka izgubila neko pravo protekom roka do kojeg bi mogla ostvariti pravo na pravnu pomoć.

(7) Neutrošena sredstva za hitne slučajeve u prethodnom mjesecu prenose se u redovita sredstva za pravnu pomoć u tekućem mjesecu.

Članak 42.

(1) Odvjetnik je dužan vratiti uredu rješenje o odobravanju pravne pomoći s obračunom troškova nakon pružene pravne pomoći.

(2) Rješenje o odobravanju pravne pomoći s obračunom troškova koji se vraćaju uredu predaje se zajedno s originalima računa za nastale troškove.

(3) Ako rješenje o odobravanju pravne pomoći s obračunom troškova ne bude vraćeno u roku od 15 dana od dana poduzete zadnje pravne radnje za koju je rješenje o odobravanju pravne pomoći doneseno, smatrat će se da pravna pomoć nije pružena.

VII. NADZOR

Upravni nadzor

Članak 43.

(1) Upravni nadzor nad provedbom ovoga Zakona obavlja Ministarstvo.

(2) U obavljanju upravnog nadzora Ministarstvo posebno nadzire postupanje ureda u odobravanju pravne pomoći.

Stručni nadzor

Članak 44.

(1) Nadzor nad savjesnim i stručnim pružanjem pravne pomoći obavlja po službenoj dužnosti tijelo pred kojim se vodi postupak u kojem stranka ostvaruje pravo na pravnu pomoć.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka nadzor nad radom pružatelja primarne pravne pomoći obavlja neposredno i Ministarstvo koje će najmanje jednom u dvije godine izvršiti nadzor nad pružanjem pravne pomoći od strane pružatelja primarne pravne pomoći.

(3) Kad tijelo pred kojim se vodi postupak utvrdi da je pravna pomoć pružena nesavjesno ili

nestručno, sastavit će o tome bilješku u spisu i upozorit će na tu okolnost pružatelja pravne pomoći, korisnika pravne pomoći, tijelo koje je donijelo rješenje o odobravanju pravne pomoći i Ministarstvo.

(4) Ministarstvo će o nestručnom ili nesavjesnom pružanju pravne pomoći obavijestiti:

- Hrvatsku odvjetničku komoru, ako je pravnu pomoć pružao odvjetnik,
- ministarstvo nadležno za poslove uprave, ako je pravnu pomoć pružao ured,
- visoko učilište, ako je pravnu pomoć pružala pravna klinika.

(5) Ako je pravnu pomoć pružala ovlaštena udruga, Ministarstvo će preispitati ovlast za pružanje pravne pomoći i o tome unijeti zabilješku u registar. U slučaju višekratnog ponavljanja slučajeva nesavjesnog ili nestručnog pružanja pravne pomoći od strane ovlaštenih udruga, donijet će se rješenje o zabrani pružanja pravne pomoći i brisanju iz registra udruga koje pružaju pravnu pomoć.

Članak 45.

(1) Korisnik pravne pomoći koji je upozoren na nestručno ili nesavjesno pružanje sekundarne pravne pomoći ima pravo povući rješenje o odobravanju pravne pomoći i obavijestiti ured radi određivanja drugog odvjetnika kao pružatelja sekundarne pravne pomoći. Odvjetnik kao pružatelj sekundarne pravne pomoći ima pravo obračunati troškove do povlačenja rješenja o odobravanju pravne pomoći osim za pravnu radnju koja je neposredno prethodila povlačenju rješenja o odobravanju pravne pomoći.

(2) Ako korisnik pravne pomoći odustane od pravne pomoći, dužan je uredu vratiti rješenje o odobravanju pravne pomoći prema odredbama ovoga Zakona.

VIII. PROVEDBA ZAKONA

Praćenje provedbe Zakona i izvješćivanje

Članak 46.

Provedbu ovoga Zakona prati Ministarstvo.

Članak 47.

(1) Ovlaštene udruge, visoka učilišta i uredi kao pružatelji primarne pravne pomoći dužni su, najkasnije do 31. siječnja, podnijeti Ministarstvu godišnje izvješće o pruženoj pravnoj pomoći. Podnesena izvješća ispituje i prihvaća Ministarstvo.

(2) Ministar će pravilnikom propisati oblik i sadržaj izvješća iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 48.

Ministarstvo podnijeti će svake godine najkasnije do 1. ožujka Vladi Republike Hrvatske izvješće o ostvarivanju prava na pravnu pomoć i utrošenim sredstvima u prethodnoj godini.

Članak 49.

Vlada Republike Hrvatske svake će godine najkasnije do 30. travnja podnijeti Hrvatskom saboru izvješće o ostvarivanju prava na pravnu pomoć.

Povjerenstvo za pravnu pomoć

Članak 50.

Radi praćenja sustava pravne pomoći osniva se Povjerenstvo za pravnu pomoć (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo) kao savjetodavno tijelo Ministarstva.

Članak 51.

Povjerenstvo prati i analizira stanje u odobravanju i korištenju pravne pomoći, prema odredbama ovoga Zakona, razmatra prijedlog godišnjeg izvješća Ministarstva, daje mišljenje na projekte te ministru daje prijedloge i mišljenje za unapređivanje sustava pravne pomoći.

Članak 52.

(1) Povjerenstvo ima sedam članova koje čine: dva predstavnika Ministarstva, po jedan predstavnik ministarstva financija, središnjeg tijela državne uprave nadležnog za sustav državne uprave te jedan predstavnik pravnih fakulteta u Zagrebu, Osijeku, Rijeci i Splitu, Hrvatske odvjetničke komore, ovlaštenih udruga.

(2) Odluku o imenovanju članova Povjerenstva donosi ministar na prijedlog tijela i pravnih osoba iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Mandat Povjerenstva traje dvije godine. Povjerenstvo može započeti s radom kada su imenovani svi članovi Povjerenstva.

(4) Povjerenstvom predsjedava član Povjerenstva imenovan kao predstavnik Ministarstva.

(5) Stručne i administrativne poslove za pripremu rada Povjerenstva obavlja Ministarstvo.

Članak 53.

(1) Izbor člana Povjerenstva u ime ovlaštenih udruga provest će se tako da će ovlaštene udruge natpolovičnom većinom glasova ovlaštenih udruga, u roku od 90 dana od dana dostave poziva ministra nadležnog za poslove pravosuđa za predlaganje članova, predložiti svojeg predstavnika iz redova ovlaštenih udruga.

(2) U slučaju da u roku i na način iz stavka 1. ovoga članka predstavnik ne bude predložen natpolovičnom većinom glasova ovlaštenih udruga, članom Povjerenstva smatrat će se osoba ovlaštena za zastupanje one ovlaštene udruge koja je u prethodnoj godini pružila pravnu pomoć u najvećem broju slučajeva ili druga osoba iz ovlaštene udruge koju ta ovlaštena udruga odredi.

(3) Odredbe stavka 1. i 2. ovoga članka primjenjivat će se na odgovarajući način i na izbor člana Povjerenstva pravnih fakulteta iz članka 52. stavka 1. ovoga Zakona.

IX. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 54.

Ministar će donijeti u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona:

- pravilnik iz članka 10. stavka 5.
- pravilnik iz članka 15. stavka 7.
- pravilnik iz članka 19. stavka 3.
- pravilnik iz članka 37. stavka 2.
- pravilnik iz članka 39. stavka 4.
- pravilnik iz članka 47. stavka 2.

Članak 55.

Postupci za odobravanje pravne pomoći pokrenuti prije stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se odgovarajućom primjenom odredbi Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći ("Narodne novine" broj 62/2008, 44/2011 – Odluka USRH i 81/2011).

Članak 56.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.